

FIŞA DISCIPLINEI
(licență)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea Stefan cel Mare Suceava
Facultatea	Inginerie Mecanică, Autovehicule și Robotică
Departamentul	Mecanică și Tehnologii
Domeniul de studii	Ingineria Autovehiculelor
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii	Autovehicule Rutiere

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	ACTIONĂRI HIDRAULICE ȘI PNEUMATICE				
Titularul activităților de curs	Ş.l. dr. ing. SUCIU Cornel-Camil				
Titularul activităților aplicative	Ş.l. dr. ing. SUCIU Cornel-Camil				
Anul de studiu	III	Semestrul	6 (sem.2 an 3)	Tipul de evaluare	Colocviu
Regimul disciplinei	Categoria formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC – complementară				
	Categoria de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - optională, DF - facultativă				

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	2	Curs	2	Seminar	-	Laborator/lucrări practice	2	Proiect	-
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	56	Curs	28	Seminar	-	Laborator/lucrări practice	14	Proiect	-

II Distribuția fondului de timp pe semestru:		ore
II a) Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	2	
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren		-
II c) Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri		14
II d) Tutoriat		-
III Examinări		3
IV Alte activități: pregătire examene, teste		-

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	16
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	75
Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	
Competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• Calculator portabil, videoproiector, note de curs, prezentări specifice acționărilor hidraulice și pneumatice
Desfășurare aplicații	• Nu este cazul
	• Calculatoare, îndrumar de laborator, softuri specifice, standuri specifice sistemelor de acționare, componente sisteme de acționare hidraulice și pneumatice
	• Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	- C2 Utilizarea adekvata a conceptelor fundamentale din domeniul ingerieriei autovehiculelor - C3 Conceperea de soluții constructive care să asigure îndeplinirea cerințelor funcționale ale autovehiculelor

Competențe transversale	-

7. Obiectivele disciplinei (reiesind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Formarea unor specialiști care să posede cunoștințele teoretice și practice fundamentale relativ la acționările hidraulice și pneumatice și utilizarea acestora în aplicații din domeniul ingineriei autovehiculelor;
	Cursanții vor avea capacitatea de a utiliza în mod adekvat concepte fundamentale privind implementarea acționărilor hidraulice și pneumatice în domeniul ingineriei autovehiculelor, și vor putea concepe soluții constructive care să asigure îndeplinirea cerințelor funcționale ale autovehiculelor (C2, C3)

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1.Curs introductiv. Prezentarea obiectivelor cursului, tematicii disciplinei, bibliografie, modului de evaluare pe parcurs și a celui de evaluare finală, precum și realizarea altor clarificări necesare	1		
2. <i>Noțiuni generale privitoare la sisteme de acționare</i> Sisteme de acționare. Caracteristici constructive și funcționale. Concepțe de bază. Principii de alegere a sistemelor de acționare; Prezentarea generală a tipurilor de acționări; Avantaje și dezavantaje; Domenii de utilizare.	1	Resurse procedurale: • instruirea • algoritmizare, • problematizare • studii de caz • explicații • lucru frontal cu studenții • expunerea, • prelegerea, • conversația, exemplificarea • sinteza;	
3. <i>Actionarea pneumatică</i> Structura sistemelor de acționare pneumatică; Particularități privind calculul acționărilor pneumatice; Simboluri și notații utilizate în pneumatică;	4		
Aparataj pneumatic : aparataj de comandă (aparataj de distribuție, de reglare și control al debitului și presiunii);	4		
Aparataj pneumatic auxiliar; Unități pneumo-hidraulice de acționare;	2		
Acționări pneumatice particulare; Structuri speciale de unități pneumatice de acționare;	4		
4. <i>Actionarea hidraulică</i> Elemente generatoare de energie hidrostatică. Pompe volumice rotative. Parametrii energetici	2		
Organizarea unei instalații hidraulice; Componența instalațiilor de acționare hidraulică; Tipuri de sisteme de acționare hidraulică; Particularități de calcul la acționarea cu motor hidraulic; Influența tipului pompei asupra caracteristicilor energetice ale sistemelor de acționare hidraulică;	2	Resurse materiale: • videoproiector • cursuri în format electronic • prezentări • softuri educaționale	
Clasificarea motoarelor hidraulice; Simboluri și notații utilizate în hidraulică;	1		
Aparataj hidrostatic de comandă reglare și control; Aparataj auxiliar; Sistem hidraulic de poziționare cu comandă secvențială; Sisteme electrohidraulice deschise cu comandă numerică; Sisteme electrohidraulice de urmărire.	1		
5. <i>Elemente de hidraulică industrială</i>	2		
6. <i>Elemente de hidraulică mobilă</i> Concepția transmisiei hidrostatice a unui utilaj mobil	2		
7. <i>Optimizarea sistemelor de acționare</i> Alegerea optimă a motoarelor din sistemele de acționare. Criterii generale de alegere a motoarelor de acționare. Optimizarea energetică a sistemelor de acționare cu motoare electrice, hidraulice și pneumatice. Metode de recuperare a energiei de frânare din sistemele de acționare reglabilă.	2		
Bibliografie			
1. I.Catana, V.Panduru, <i>Conducerea inteligentă a sistemelor electrohidraulice</i> , Editura Printech, 2004.			
2. Maniu, I, Dolga, V., <i>Sisteme de acționare</i> , Editura Politehnica, ISBN 973 – 625 – 075 – 1, Timișoara, 2003			
3. Maniu, I., Dolga, V., s.a., <i>Acționări de mecanică fină</i> , Editura "Orizonturi Universitare", ISBN 973 – 8109 – 66 – 3, Timișoara, 2001			
4. N. Butnaru, <i>Hidraulică</i> , Editura Universității "Ștefan cel Mare", ISBN 973-9408-59-1, Suceava, 2000.			
5. N. Butnaru, <i>Acționări hidraulice și pneumatice</i> , Editura Universității "Ștefan cel Mare", Suceava, 2001.			

6. P. Matei, D. Călărașu, *ACTIONARI HIDRAULICE SI PNEUMATICE*, Vol. I și II, I. P. Iași, 1987
7. L. Ciobanu, Gh. Livint, L. Mandici, *ACTIONARI ELECTRICE*, Editura Universității "Ștefan cel Mare", Suceava, 1993
8. Constantin Taca, Mihaela Păunescu, *ACTIONARI HIDRAULICE SI PNEUMATICE*, Editura Matrixrom, 2014
9. Ioan I. Pușcaș, Radu I. Luncan - *ACTIONARI PNEUMATICE IN MECATRONICA*, Editura CD PRESS, 2009
10. Ionut Chis, Claudiu Ratiu, Stefan Craciun - *ACTIONARI PNEUMATICE - Îndrumător de laborator*, Editura UTPRESS, Cluj-Napoca, 2015
11. Mihai Avram - *ACTIONARI HIDRAULICE SI PNEUMATICE* - Editura Bucuresti, 2015
12. MAS-200 Modular assembly system – User's Manual, SMC International Training, 2007.
13. <https://www.smc.eu/>
14. <https://www.festo-didactic.com/int-en/>
15. PNEUTRAINER Technical Documentation , SMC International Training, 2020.
16. HYDROTRAINER Technical Documentation , SMC International Training, 2020.

Bibliografie minimală

1. N. Butnaru, *ACTIONARI HIDRAULICE SI PNEUMATICE*, Editura Universității "Ștefan cel Mare", Suceava, 2001.
2. P. Matei, D. Călărașu, *ACTIONARI HIDRAULICE SI PNEUMATICE*, Vol. I și II, I. P. Iași, 1987
3. L. Ciobanu, Gh. Livint, L. Mandici, *ACTIONARI ELECTRICE*, Editura Universității "Ștefan cel Mare", Suceava, 1993.
4. C. Suciu, Note de curs în format electronic

Aplicații (Seminar / laborator / lucrări practice / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Laborator introductiv. Familiarizarea studenților cu conținutul laboratorului, prezentarea unor detalii organizatorice, norme de securitate și sănătate în muncă	2	Resurse procedurale: • instruirea • expunerea • problematizarea, • descoperirea, • conversația, • studiu de caz • exemplificarea, • sinteza;	
2. Prezentarea SI de unități de măsură. Studiul standardelor referitoare la: terminologia, simbolizarea și reprezentarea schemelor hidraulice și pneumatice	1		
3. Introducere în mediul de lucru „FluidSim”	1		
4. Simularea și realizarea practică de circuite pneumatice de acționare pe standurile PNEUTRAINER -200	4		
5. Studiul instalației pneumatice a sistemului modular de asamblare automată MAS-200	2		
6. Simularea și realizarea practică de circuite hidraulice de acționare pe standuri HIDROTRAINER-200	2		
7. Aparate pentru comanda energiei hidraulice. Studiu organologic. Aplicații. Studiul circuitelor hidraulice și pneumatice pentru realizarea unor cicluri funcționale tip.	2	Resurse materiale: - calculatoare - îndrumar de laborator - software specific - standuri ce conțin elemente individuale pentru acționări electropneumatice, și hidraulice care permit realizarea de diverse montaje	

Bibliografie

1. I.Catana, V.Panduru, *Conducerea inteligentă a sistemelor electrohidraulice*, Editura Printech, 2004.
2. Maniu, I, Dolga, V. , *Sisteme de acționare*, Editura Politehnica, ISBN 973 – 625 – 075 – 1, Timișoara, 2003
3. Maniu, I., Dolga, V., s.a., *ACTIONARI DE MECANICĂ FINĂ*, Editura "Orizonturi Universitare", ISBN 973 – 8109 – 66 – 3, Timișoara, 2001
4. N. Butnaru, *Hidraulică*, Editura Universității "Ștefan cel Mare", ISBN 973-9408-59-1, Suceava, 2000.
5. N. Butnaru, *ACTIONARI HIDRAULICE SI PNEUMATICE*, Editura Universității "Ștefan cel Mare", Suceava, 2001.
6. P. Matei, D. Călărașu, *ACTIONARI HIDRAULICE SI PNEUMATICE*, Vol. I și II, I. P. Iași, 1987
7. L. Ciobanu, Gh. Livint, L. Mandici, *ACTIONARI ELECTRICE*, Editura Universității "Ștefan cel Mare", Suceava, 1993
8. Constantin Taca, Mihaela Păunescu, *ACTIONARI HIDRAULICE SI PNEUMATICE*, Editura Matrixrom, 2014
9. Ioan I. Pușcaș, Radu I. Luncan - *ACTIONARI PNEUMATICE IN MECATRONICA*, Editura CD PRESS, 2009
10. Ionut Chis, Claudiu Ratiu, Stefan Craciun - *ACTIONARI PNEUMATICE - Îndrumător de laborator*, Editura UTPRESS, Cluj-Napoca, 2015
11. Mihai Avram - *ACTIONARI HIDRAULICE SI PNEUMATICE* - Editura Bucuresti, 2015
12. Nicolae Vasiliu, Daniela Vasiliu, *ACTIONARI HIDRAULICE SI PNEUMATICE*, București 2004
13. MAS-200 Modular assembly system – User's Manual, SMC International Training, 2007.
14. <https://www.smc.eu/>
15. <https://www.festo-didactic.com/int-en/>
16. PNEUTRAINER Technical Documentation , SMC International Training, 2020.
17. HYDROTRAINER Technical Documentation , SMC International Training, 2020.

Bibliografie minimală

1. MAS-200 Modular assembly system – User's Manual, SMC International Training, 2007.
2. PNEUTRAINER Technical Documentation , SMC International Training, 2020.

3. HYDROTRAINER Technical Documentation , SMC International Training, 2020.
4. Îndrumar lucrări de laborator (fomat electronic)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu cele ale disciplinelor similare predate la programe de studii de la facultăți de profil din țară și străinătate. În cadrul întâlnirilor cu reprezentanții asociațiilor profesionale și cu angajatorii, aceștia au fost consultați cu privire la conținutul disciplinei, astfel încât competențele dobândite de absolvenții acestei specializări să răspundă cerințelor pieței muncii.

10. Evaluare

10.1. Standard minim de performanță evaluare la curs

10.2. Standard minim de performanță evaluare la activitatea aplicativă

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	• capacitatea de a utiliza în mod adecvat concepte fundamentale privind implementarea acționărilor hidraulice și pneumatice în domeniul ingineriei autovehiculelor (C2) • capacitatea de a concepe soluții constructive privind acționările hidraulice și pneumatice care să asigure îndeplinirea cerințelor funcționale ale autovehiculelor (C3)	Evaluare sumativă – Colocviu scris care se finalizează printr-o verificare orală a gradului de îndeplinire a cerințelor din lucrarea scrisă	60%
Seminar	Nu este cazul	-	-
Laborator/lucrări practice	• capacitatea de a utiliza în mod adecvat concepte fundamentale privind implementarea acționărilor hidraulice și pneumatice în domeniul ingineriei autovehiculelor (C2) • capacitatea de a concepe soluții constructive privind acționările hidraulice și pneumatice care să asigure îndeplinirea cerințelor funcționale ale autovehiculelor (C3)	Evaluare continuă pe parcursul semestrului (pe baza activităților individuale și de grup desfășurate în cadrul laboratoarelor: realizare portofoliu)	40 %
Proiect	Nu este cazul	-	-

Standard minim de performanță

Standarde minime pentru nota 5:

Curs:

- însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii;
- cunoașterea problemelor de bază din domeniu.
- rezolvarea corectă a minim 50% din subiectele aferente biletului de examen .

Laborator:

- însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii aferente fiecărei lucrări de laborator;
- realizarea în proporție de 50% a temelor de laborator
- realizarea și predarea unui portofoliu cu referatele aferente lucrărilor de laborator efectuate.

Standarde minime pentru nota 10:

Curs:

- abilități, cunoștințe certe și profund argumentate;
- exemple analizate, comentate;
- mod personal de abordare și interpretare;
- rezolvarea corectă a tuturor subiectelor aferente biletului de examen .

Laborator:

- realizarea în proporție de 100% a temelor de laborator, în mod corect;
- realizarea și predarea unui portofoliu cu referatele aferente lucrărilor de laborator efectuate.

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
14.09.2023	Ş.l. dr. ing. Cornel SUCIU 	Ş.l. dr. ing. Cornel SUCIU

Data avizării	Semnătura responsabilului de program
14.09.2023	

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
18.09.2023	
Data aprobării în consiliul facultății	Semnătura decanului
18.09.2023	